

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obo/42/2012
Identifikačné číslo spisu:	3003899467
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:3003899467.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív, a. s., Bratislava, Plynárenská 6, IČO 31 331 131, zastúpeného Advokátskou kanceláriou HMG & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, Štefanovičova 12, proti žalovanému Jozefovi Igazovi, podnikajúcemu pod obchodným menom TLAČIVÁ -PAPIER, Trenčín, Železničná 714, IČO 11 751 398, zastúpenému JUDr. Jánom Legerským, advokátom, Trenčín, Nám. Sv. Anny 15/25, o zaplatenie 189 656,43 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti výroku o trovách konania uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 7Cbs/18/2003-91 z 12. apríla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 7Cbs/18/2003-91 z 12. apríla 2012 vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z odmeny advokáta vo výške 63,93 eur, na účet jeho právneho zástupcu.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým uznesením konanie o zaplatenie 189 656,43 eur s príslušenstvom zastavil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 2 171,30 eur. Súčasne rozhodol o vrátení súdneho poplatku 9 387,84 eur žalobcovi. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom konania je zaplatenie 189 656,43 eur s príslušenstvom z dôvodu nekalosúťažného konania. Žalobca pred začatím pojednávania vzal svoju žalobu v celom rozsahu späť, nakoľko od nekalosúťažného konania, v dôsledku ktorého mu vznikla škoda, ktorú si v tomto konaní uplatňuje, uplynulo viac ako 13 rokov, a preto je prakticky vylúčené vykonať dôkaz za účelom preukázania výšky škody a príčinnej súvislosti s nekalosúťažným konaním žalovaného.

Krajský súd v súlade s dispozičným prejavom žalobcu podľa ustanovenia § 96 ods. 1 a ods. 3 O. s. p. konanie zastavil.

Ďalej uviedol, že nakoľko k zastaveniu konania došlo zavinením žalobcu, je tento povinný podľa § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p. uhradiť žalovanému náhradu trov konania. Trovy predstavujú odmenu za právne zastúpenie žalovaného advokátom v konaní, vrátane paušálnych náhrad a DHP. Za úkony vykonané za účinnosti vyhl. č. 163/2002 Z. z. patrí žalovanému za zastupovanie odmena podľa § 13

ods. 1, § 16 ods. 1 písm. a/, písm. c/ a § 25 nasledovne - prevzatie a príprava zastúpenia dňa 17. 12. 2003, vyhotovenie písomného vyjadrenia k žalobe dňa 17. 12. 2003, t. j. dva úkony po 799,31 eur, za účasť na pojednávaní dňa 28. 09. 2005, ktoré bolo odročené, patrí odmena podľa § 10 ods. 1 a § 14 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení ku dňu vykonania tohto úkonu vo výške 1 zo sumy 24 250,-- Sk, t. j. 6 062,50 Sk, čo je 201,24 eur. K odmene patrí paušálna náhrada podľa § 19 ods. 3 vyhl. č. 163/2002 Z. z. a § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. vo výške 13,48 eur (2x128,-- Sk režijný paušál pre rok 2003, po 1x150,-- Sk režijný paušál pre rok 2005) a podľa § 22 ods. 3 vyhl. č. 163/2002 Z. z. DPH vo výške 20% za úkony právnych služieb vykonaných dňa 17. 12. 2003 vo výške 9 632 Sk čo je 319,72 eur a podľa § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. DPH vo výške 19% za úkon právnej služby vykonanej dňa 28. 09. 2005 vo výške 1 152,-- Sk, čo je 38,24 eur, DPH spolu 357,96 eur. Odmena a náhrady spolu predstavujú 2 171,30 eur.

Rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku krajský súd oprel o ustanovenie § 11 ods. 3, ods. 6, ods. 7 zákona č. 71/1992 Zb. Žalobca zaplatil súdny poplatok 9 482,67 eur a vracia sa mu krátený o 1%, čo predstavuje 9 387,84 eur.

Proti výroku o trovách konania rozhodnutia podal odvolanie žalobca z dôvodu, že nesúhlasil so záverom krajského súdu, podľa ktorého k zastaveniu konania došlo zavinením žalobcu, preto je povinný podľa § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p. uhradiť žalovanému náhradu trov konania. Uviedol, že vzal žalobu späť, pretože od nekalosúťažného konania, v dôsledku ktorého mu vznikla škoda, ktorú si v tomto konaní uplatňuje, uplynulo viac ako 13 rokov, a preto je prakticky vylúčené vykonať dôkaz za účelom preukázania výšky škody a príčinnej súvislosti s nekalosúťažným konaním žalovaného. Mal za to, že zastavenie konania nie je možné klásť za vinu výlučne žalobcovi, a preto je potrebné zvážiť, či v takomto prípade, nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 150 O. s. p. a nepriznanie nároku na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 33/2011 zo dňa 29. 09. 2011, ktorým bolo zrušené rozhodnutia krajského súdu a bola mu uložená povinnosť skúmať dôvody späťvzatia žaloby.

Žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaný konal nekalosúťažne na úkor žalobcu, čo bolo preukázané v konaní rovnakých účastníkov o ochranu proti nekalej súťaži, vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 7Cb 38/1999, v ktorom bol žalovaný právoplatne zaviazaný zaplatiť žalobcovi finančné zadostučinenie z dôvodu, žalovaný konal na úkor žalobcu nekalosúťažne. Nekalosúťažné konanie žalovaného oprávňovalo žalobcu k uplatneniu nároku na náhradu škody spôsobenej týmto nekalosúťažným konaním, a preto žalobca vyslovil názor, že nie je na mieste žalovanému priznať náhradu trov konania bez zohľadnenia skutočnosti, že žalovaný konal nekalosúťažne, ale s odstupom času, škodu ako aj príčinnú súvislosť s nekalosúťažným konaním možno ťažko preukázať, čo podľa žalobcu predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý nemala byť náhrada škody žalovanému priznaná. O existencii sporu o nekalosúťažné konanie sp. zn. 7Cb 38/1999, vrátane jeho výsledku, musel mať konajúci súd vedomosť z vlastnej rozhodovacej činnosti, konanie o náhradu škody totiž bolo prerušené do právoplatného skončenia konania o ochranu proti nekalej súťaži. Napokon sám krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uvádza, že v období od 28. 09. 2005 do 21. 02. 2012 bolo konanie prerušené.

Podľa žalobcu krajský súd nesprávne priznal žalovanému náhradu trov konania za účasť na pojednávaní 28. 09. 2005, ktoré bolo odročené, keďže predmetné pojednávanie sa z dôvodu prerušeného konania nemalo uskutočniť v zmysle § 111 ods. 1 O. s. p., a preto zo strany žalovaného nešlo o účelne vynaložené trovy konania podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Žalobca navrhol uznesenie v napadnutom výroku o náhrade trov konania zmeniť a žiadnemu účastníkovi konania náhradu trov konania nepriznať, alebo zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 492,17 eur. Za jeden úkon právnej služby - odvolanie proti uzneseniu v časti trov konania t. j. rozhodnutiu, ak nejde o rozhodnutie vo veci samej (§ 14 ods. 3 písm. b/ cit. vyhl.) v sume 483,01 eur, vrátane DPH a náhradu hotových výdavkov (§ 16 ods. 3 cit. vyhl.) v sume 9,16 eur s DPH.

K odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol uznesenie krajského súdu v napadnutom výroku o náhrade trov konania ako vecne správne potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania 488,75 eur. Poukázal, že počas konania namietať proti opodstatnenosti nároku žalobcu na náhradu škody čo do základu i výšky a tiež vzniesol námietku premlčania celého uplatneného nároku, preto v danom prípade neprichádzala aplikácia ustanovenia § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p. do úvahy, pretože pre správanie žalovaného dôvodne podaná žaloba nebola vzatá späť.

K aplikácii ustanovenia § 150 O. s. p. so zreteľom na rozhodnutie o nekalosúťažnom konaní poukázal, že na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nekalosúťažným konaním musí byť preukázaná nielen existencia nekalosúťažného konania inej osoby, ale zároveň aj splnenie ďalších zákonných podmienok na priznanie náhrady škody, ktorými sú vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním inej osoby a spôsobenou škodou.

Za nedôvodnú považoval žalovaný aj námietku žalobcu proti priznaniu náhrady trov konania žalovanému za jeden úkon právnej služby, vykonaný advokátom pri zastupovaní žalovaného na pojednávaní pred súdom prvého stupňa 28. 09. 2005. Toto pojednávanie bolo riadne nariadené súdom a advokát žalovaného sa ho riadne zúčastnil, pričom na pojednávaní súd prvého stupňa rozhodol o prerušení konania, ktoré rozhodnutie potom následne v písomnom vyhotovení účastníkom (právnym zástupcom) doručil. Preto žalovanému patrí v rámci náhrady trov konania aj náhrada za odmenu advokáta za účasť na tomto pojednávaní vo výške 1 odmeny v zmysle ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom ku dňu vykonania tohto úkonu právnej služby.

V podaní z 25. 07. 2012, ktoré bolo doručené najvyššiemu súdu 25. 07. 2012, žalobca namietať účelnosť vynaložených trov odvolacieho konania žalovaným, vzniknutých následkom vyjadrenia sa žalovaného k odvolaniu, a to s poukazom na ustanovenie § 209a ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poukazuje na ust. § 142 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Citované ustanovenie vyjadruje základnú zásadu, uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania. Účastník konania, ktorý v spore uspel, má nárok na náhradu trov tohto konania. Súd v takomto prípade uplatní zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu). Ak sa chce súd odchyliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne.

Podľa ust. § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu (žalovaného) vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca (žalovaný).

V citovanom zákonom ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p. sa premieta zákonný princíp, podľa ktorého náhrada trov zaťažuje stranu, resp. účastníka, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Náhrada trov sporového konania, ovládaná zásadou úspechu, je preto doplnená zásadou zavinenia.

Pri posudzovaní zavinenia v zmysle ust. § 146 ods. 2 O. s. p. však použitý výraz "zavinenie" nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorej príčinou je správanie účastníka konania (teda i jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzátí návrhu), eventuálne tiež náhoda, a dôsledkom je vznik trov druhého účastníka. Zavinenie zastavenia sa posudzuje výlučne z

procesného hľadiska, t. j. podľa procesného výsledku. Zavinením zastavenia konania je i späťvzatie návrhu na začatie konania.

V preskúmvava nej veci z obsahu spisového materiálu nebolo sporné, že žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že od nekalosúťažného konania, v dôsledku ktorého mu vznikla škoda, ktorú si v tomto konaní uplatňuje, uplynulo viac ako 13 rokov, a preto je prakticky vylúčené vykonať dôkaz za účelom preukázania výšky škody a príčinnej súvislosti s nekalosúťažným konaním žalovaného.

Späťvzatie žaloby z uvedeného dôvodu malo teda za následok zastavenie konania a v tomto dôvode spočíva i zavinenie žalobcu v zmysle § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p. za zastavenie konania a povinnosť uhradiť trovy.

Ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený (ust. § 150 ods. 1 O. s. p.). Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností, hodných osobitného zreteľa, treba prihliadať na osobné, majetkové, zárodkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 14/99, uverejnené ZSP č. 1/2000).

Odvolací súd má za to, že v predmetnej veci pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikácia ust. § 150 O. s. p. neprichádzala do úvahy, a dôvod, ktorý žalobca považoval za dôvod hodný osobitného zreteľa, nemožno považovať za taký, ktorý by odôvodňoval výnimočné použitie tohto zákonného ustanovenia. Pre súd sú totiž pri aplikácii ust. § 150 O. s. p. rozhodujúce dve oblasti, a to pomery účastníkov (majetkové, sociálne, osobné a ďalšie) a okolnosti prípadu. Z uvedeného vyplýva, že súd skúma nielen finančné, sociálne, osobné a ďalšie pomery účastníkov konania, ale aj okolnosti, týkajúce sa predmetného konania.

Žalobca je obchodná spoločnosť a aplikáciu ustanovenia § 150 O. s. p. zo svojich pomerov nevyvodzuje. Poukazuje na skutočnosť, že bol v spore o nekalosúťažné konanie úspešný a neunesenie dôkazného bremena pri preukazovaní ďalších predpokladov náhrady škody, pripisuje dĺžke konania.

Žalobca si podanou žalobou uplatnil v súvislosti s nekalosúťažným konaním žalovaného náhradu škody vo výške 189 656,43 eur. Na úspešné uplatnenie tohto nároku musí byť preukázaná nielen existencia nekalosúťažného konania inej osoby, ale zároveň aj splnenie ďalších zákonných podmienok na priznanie náhrady škody, ktorými sú vznik škody v konkrétnej zistenej výške a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním (nekalosúťažným konaním) inej osoby a spôsobenou škodou. V podanej žalobe žalobca presne špecifikoval uplatnený nárok ako ušlý zisk. Tvrdil, že ak by nedošlo k nekalosúťažnému konaniu žalovaného, nedošlo by k poklesu objemu predaja na strane žalobcu o 42%, čomu zodpovedá suma uplatneného nároku 189 656,43 eur. Toto tvrdenie preukazoval listinným dôkazom - tabuľkou o poklese objemu predaja a výške zisku. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku a zároveň namietal existenciu všetkých zákonných predpokladov vzniku uplatneného nároku na náhradu škody. Na návrh žalobcu súd prvého stupňa konanie prerušil, nakoľko sa v inom konaní riešila otázka nekalosúťažného konania žalovaného. Po skončení tohto konania súd prvého stupňa rozhodol o pokračovaní v konaní, avšak žalobca následne vzal žalobu celkom späť. Urobil tak v čase, kedy vôbec nebolo skúmané splnenie zákonných predpokladov na náhradu škody. Odvolací súd dospel k záveru, že uvedené okolnosti daného prípadu neodôvodňujú použitie ustanovenia § 150 O. s. p.

Predmetom odvolacieho konania zostalo ďalej vyriešiť otázku, či žalovanému patrí náhrada trov konania za účasť na pojednávaní dňa 28. 09. 2005, ktoré bolo odročené. Žalobca podaním, doručeným súdu prvého stupňa 19. 12. 2003 oznámil, že trvá na nariadení pojednávania vo veci. Súd prvého stupňa určil termín pojednávania na 28. 09. 2005. Podaním, došlým súdu prvého stupňa 28. 09. 2005, žalobca navrhol prerušenie konania. Po vyvolaní veci súd prvého stupňa oboznámil žalovaného s návrhom na

prerušenie konania, voči ktorému tento nenamietal. Následne bolo vyhlásené uznesenie o prerušení konania. Na základe uvedeného najvyšší súd ustálil, že tento úkon je účelným úkonom právnej služby, a preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalovanému priznal zaň odmenu.

So zreteľom na tieto skutkové a právne zistenia najvyšší súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania podľa ust. § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Ústava Slovenskej republiky v článku 47 ods. 3 garantuje rovnosť účastníkov v konaní pred súdom. Rovnosť účastníkov v súdnom konaní ako prirodzený dôsledok rovnosti všetkých občanov bližšie charakterizuje § 18 prvá veta O. s. p., podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdom konaní rovnaké postavenie. Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu, zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane.

Zásada rovnosti účastníkov vyžaduje, aby jej uplatňovanie bolo koherentné vo všetkých štádiách občianskeho súdneho konania. Obaja účastníci majú právo na efektívny opravný prostriedok a na odvolacie konanie bez faktických a právnych prekážok.

Žalovanému odvolanie žalobcu bolo doručené v súlade s ust. § 209a ods. 1 O. s. p.

Žalobca v odvolaní navrhol aplikáciu ustanovenia § 150 O. s. p. Nakoľko pri doterajšom rozhodovaní veci pred súdom prvého stupňa ustanovenie § 150 O. s. p. nebolo použité, z hľadiska požiadavky spravodlivého procesu, mal žalovaný právo vyjadriť sa k novej aplikácii tohto ustanovenia.

Preto najvyšší súd žalovanému, ako úspešnému účastníkovi konania v odvolacom konaní, podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. priznal náhradu trov odvolacieho konania, ktoré pozostávajú zo sumy 45,64 eur, čo predstavuje odmenu za jeden polovičný úkon právnej služby, t. j. vyjadrenie k odvolaniu proti trovám konania vo výške 2 171,30 eur z 21. 06. 2012, z paušálnej náhrady výdavkov 7,63 eur a z 20% DPH 10,65 eur. Žalovanému tak vzniklo právo na náhradu trov konania vo výške 63,93 eur. Odmena za úkon služby bola priznaná v súlade s ustanoveniami § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. b/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.